

MISSZIÓI LAPOK

(Külmisszió)

Scholtz Ödön

A magyarhoni ág. hitv. ev. misszió-egyesület hivatalos közlönye

Felelős szerkesztő és kiadó:

Scholtz Ödön, evangélikus lelkész,

Agfalva (Sopronmegye),

kihez a lap szellemi és anyagi részét illető összes közlemények küldendők.

Megjelenik negyedévként egyszer.

A rendes és alapító-rendes tagok díjtalanul kapják a folyóiratot.

Nemtagok számára az előfizetési ár egész évre 2 korona.

Egyes szám ára 50 fillér.

Hirdetések egyezés szerint.

Örüljenek az egek, és örvendezzen a föld, és mondják a pogányok között: az Ur uralkodik! (I. Krón. 16, 31.)

Beköszöntő.

A magyarhoni ágost. hitv. evang. misszióegyesületnek 1911. november 12-én Pinkafőn tartott közgyűlése egyhangu határozattal kimondta „egy évnegyedévként megjelenő kis missziói folyóiratnak mint egyesületi közlönynek kiadását“ s annak szerkesztését mint az egyesület ügyvezető egyházi elnökére reám bízta.

Ezen határozat alapján indítom meg a jelen folyóiratot, mint az általam azelőtt kiadott „**Missziói Lapok**“ folytatását.

Lapunk elsősorban a misszióegyesület tagjai számára jelenik meg s a tagsági díjak és missziói adományok nyugtázása mellett hozni fogja mindazt, amit eddig az évkönyvben tettünk közzé. Szükségtelenné teszi a lap a közgyűlésre szóló meghívók külön nyomtatását is s megadja a lehetőséget, hogy egyes cikkeiből különlenyomat alakjában „missziói röpiratokat“ készíttessünk s terjeszthessünk a gyülekezetekben mindhárom nálunk használatos istentiszteleti nyelven, amitől eddig a nagy költség miatt — sajnos — el kellett tekintenünk. Emellett a nagy missziómezőről s főképen hazai misszióegyesületünk s a vele szövetkezett Lipcsei Misszió köréből közlendő hírekkel fejlesztjük tagjaink szívében a hittérítés szent ügye iránti érdeklődést és szeretetet, külön előfizetés nyitása mellett pedig szélesebb körben is terjesztjük a misszió ismeretét. S mindez nem kerül többbe, mint amennyit eddig évenként nyomtatványokra fordítottunk, ezen felül pedig mintegy eleven kapcsolatot teremtünk a „Missziói Lapok“ által egyesületünk tagjai között.

Ezeknek előrebocsátása után bizonyára örömmel értesülnek egyesületünk tagjai a közgyűlés fenti határozatáról s mindenkor szívesen fogadják

a „Missziói Lapok“-at, melynek első száma kopogtat most ajtajukon. S ha ezen felül még azt is elérnők, hogy lapunk kedvéért, melyet a rendes és alapító tagok tagsági díj fejében díjtalanul kapnak, megszorodnának egyesületünk tagjai, ugy ez még inkább indokolná a közgyűlés határozatát.

Istenbe vetett szent bizodalommal indítom utnak újból a „Missziói Lapok“-at. Az ő szent áldása kísérje minden egyes számát, hogy ennek folytán is virágzásnak induljon az ő szent országa terjesztésén fáradó miszióügy hazai ágostai hitvallásu evangélikus anyaszentegyházunk körében.

Ágfalva

SCHOLTZ ÖDÖN,
szerkesztő.

Kelj fel, világosodjál, mert eljött világosságod és az Ur dicsősége rajtad feltámadt. (Ésaiás 60, 1.)

Nyolcszáz esztendőnek kellett még elmulni, míg az Isten csudás végzése szerint eljött a proféta által megjövendölt ama világosság a sötétségbe borult földre. Eljött pedig az idők teljességekor annak személyében, akiről az angyalok hirdették Bethlehemben a pásztoroknak: „Ma született nektek a Megtartó, ki az Ur Krisztus, a Dávid városában.“ Ott a bethlehemi jászolban még csak kis mécsvilághoz hasonlított a Krisztus világmegváltói személyiségéből kiáradó fény, de miként a felkelő nap sugarai csakhamar bearanyozzák az egész földet, ugy a „világ világossága“ is egyre tovább terjedt, nem állt meg Zsidóország határain, áthatotta a római világbirodalmat, fényt derített egyik nép után a másikra s hozzánk is eljutott, ugy hogy boldogságtól túláradó kebellet elmondhatjuk: Uram, hozzánk is eljött világosságod és dicsőséged rajtunk is feltámadt. Hála legyen érte szent nevednek!

De vajjon eljutott e már mindenüvé a világ világossága? Nem, mert bizony sötétség borítja még ma is a föld nagy részét és éjszaka a népeket. Ezer millió ember még mindig nem ismeri Krisztust és nem

vallja őt Istenének. Már pedig, „a kiben nincs meg az Isten Fia, az élet sincs meg abban.“ Mit tegyünk tehát? Ott hagyjuk talán a szegény pogányokat továbbra is a sötétségben és a halálnak árnyékában? Távoly legyen! Ha az Ur ígéje a mi lábunknak szövétneke és ösvényünknek világossága, akkor szíveljük meg nagy Mesterünk parancsát: „Ugy fényljk a ti világosságtok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekediteket és dicsőítsék a ti menyeyi Atyátokat“ s vigyük el a Krisztusban megjelent világosságot a még mindig sötét éjszakában tévelygő népekhez. Ezt teszi a misszió s azért szent kötelessége minden öntudatos hívő kereszténynek a hitterítés pártolása és lelkes felkarolása.

Pártoljuk azért mi egyesületünkben még lelkesebben mint eddig tettük a misszió szent ügyét, hogy közreműködésünkkel is egyre új népek jöjjenek Jézushoz és királyok a belőle kiáradó világossághoz. Ha minden keresztény megteszi kötelességét, akkor beteljesedik végre a proféta látása s az egész föld betelik az Ő dicsőségével. Kelj fel azért, világosodjál, mert eljött világosságod és az Ur dicsősége rajtad feltámadt. Ámen.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a magyarhoni ágost. hitv. evang. misszióegyesületnek 1911. évi november hó 12-én **Pinkafőn** tartott II. rendes évi közgyűléséről.

Jelen voltak: Steltzer Endre, pozsonyi sz. kir. városi tanácsos, világi elnök és Scholtz Ödön, ágfalvi lelkész, egyházi elnök — elnöklete alatt: Stettner Gyula főesperes, az egyesület egyik védője, továbbá Pröhle Károly theol. akad. tanár mint jegyző, Broschkó Gusztáv Adolf lelkész mint egyesületi pénztáros;

a missziótanács többi tagjai közül: Stráner Vilmos theol. akad. tanár, Beyer Teophil és Steinacker Roland lelkészek;

továbbá Hrabovszky István, kir. közjegyző, vasi felsőegyházmegyei felügyelő, Brunner János esperes, Ziermann Lajos alesperes, helyi lelkész, Friedrich Gusztáv Adolf gyáros, helyi gyülekezeti felügyelő, dr. Schneller Aurél ügyvéd, Böhm Rikárd, Ebenspanger János, Torda Lajos, Varga József lelkészek, Hammer Gyula tanító, Schuh János egyháztag, Kovarik Mihály diakonus;

Bemmann Frigyes missziói felügyelő, a lipcei missziói kollégium képviselőjében,

Kiss Jenő, Grósz János, Frábrý Andor, Schmidt János, ifj. Stráner Vilmos theol. hallgatók a soproni theol. önképzőkör képviselőjében; a pinkafői és a környékbeli evang. hívők közül számosan mint vendégek.

I. Scholtz Ödön egyházi elnök buzgó imádsága után Steltzer Endre világi elnök nagy újszerűtettről tanuskodó beszéd kíséretében megnyitja a közgyűlést.

Beszédében mindenekelőtt meleg szavakkal üdvözli a megjelenteket, különösen a vasi felső egyházmegye elnökségét s a pinkafői gyülekezet előljáróságát, valamint a lipcei missziói kollégium képviselőjében

megjelent Bemmann missziói felügyelőt. Majd rámutat egyesületünknek magasztos céljára s arra a csendes, zajtalan, de Isten áldásának kétségtelen jeleit mutató munkásságra, amelyet egyesületünk a lefolyt évben kifejtett. Ha bizonyos református körökben, úgy látszik, nem akarnak is tudomást venni egyesületünkről, mintha mindaz, ami a hazai protestantizmus körében a kül- és belmisszió érdekében eddig történt, a református egyház érdeme volna és noha saját evangélikus egyházunkban is sokan vannak, akik a misszió szent ügye iránt még nem tudtak felmelegedni, mi érezzük és tudjuk, hogy Isten velünk van és ha Ő velünk, kicsoda ellenünk? Szerény eszközökkel dolgoztunk, küzdöttünk a szent ügyért, de bizunk Istenben, hogy bennünket is megsegít s Ő maga viszi előbbre egyesületünk ügyét. Hogy egyesületünk szerény munkássága mellett is egyre erősödik és mindjobban töltheti be hivatását, annak egyik legörvendetesebb jele úgy a rendes, mint különösen az alapító tagok számának gyarapodása. Végül egy rövid pillantást vetve az egyházi közéletünk terén újabban végbement személyi változásokra, egyesületünk második rendes évi közgyűlését megnyitottnak nyilvánítja.

II A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére az elnökség Brunner János esperes és Stráner Vilmos theol. tanár urakat kéri fel.

III. Ziermann Lajos, vasi felsőegyházmegyei alesperes, pinkafői lelkész, gyülekezete nevében mélyen átértett szavakkal üdvözli egyesületünket. A magyarhoni ág. hitv. evang. missziói egyesület — ugymond — úgy látszik, ott akarja működését megkezdeni,

ahol már számíthat az általa képviselt szent ügy iránti érdeklődésre. Itt, Istennek legyen hála, ez az érdeklődés megvan, megvan azon ihletett férfiak munkásságának nyomán, akik már évtizedekkel ezelőtt hintegették ezen a vidéken és ebben a gyülekezetben a misszió szeretetének magvait a fogékony lelkek talajába. Ebben az egyházmegyében működött valamikor Wimmer Agost, a „magyar Franke“, buzgó társával; erről a vidékről került ki az első magyar evangélikus hittérítő, Böhm Sámuel; itt, a pinkafői gyülekezetben buzgólkodott az Úr ügyéért néhai Blochmann Ernő, a kiváló egyházi szónok és lelkipásztor, valamint a szőlőnek közvetlen elődje (Stráner Vilmos theol. tanár); itt, a vasi felső egyházmegyében, fejt ki immár évtizedek óta buzgó tevékenységet épen a misszió érdekében is az egyházmegyének érdemekben megőszült főesperese is, Stettner Gyula, felsőlövői lelkész. Amit ők vetettek, azt aratjuk most mi fiatalok. Az ő munkásságuk gyümölcseként tekintendő az az érdeklődés és áldozatkészség, amely a vasi felső egyházmegye gyülekezeteiben a misszió ügye iránt ezen alkalommal is megnyilvánult s abban is kifejezésre jutott, amit örömmel jelenthet be, hogy a pinkafői gyülekezet, továbbá a gyülekezeti nőegylet, valamint egy egyszerű rödőni egyháztag, Schüh János, alapító tagokként lépnek be egyesületünkbe. Hozzájuk csatlakoznak többen mint rendes tagok. Ilyeneket, úgy mond a szóló, még többet is lehetett volna megnyerni egyesületünk számára, de — ugymond — nem tartja helyesnek erőszakosan rázni az olyan fát, amely ugys megadja gyümölcsét a maga idején. Még egyszer testvéri szeretettel üdvözölve egyesületünket, a felajánlott alapítótagsági díjak első részleleit leteszi a közgyűlés asztalára.

A mélyen megindító beszéd hatása alatt a közgyűlés az egyházi

elnök utján hálás köszönetet mond Ziermann Lajos pinkafői lelkésznek a szeretetteljes üdvözlésért, a pinkafői gyülekezetnek és nőegyletnek, valamint Schuh János egyháztagnak az alapítótagság felajánlásáért s a maga részéről is kegyelettel és hálával emlékezik meg azokról a férfiakról, akik a pinkafői gyülekezetben és a vasi felső egyházmegyében a misszió ügyének szeretetét felébresztették és ápolták.

IV. Ziermann Lajos beszédének hatása alatt a közgyűlés kegyelettel ujtja fel nevezetesen Böhm Sámuelnek, az első magyar evangélikus hittérítőnek emlékét s annak főbb életrajzi adatait a jegyzőkönyvbe iktatni határozza.

Böhm Sámuel 1831. augusztus 25-én született a Felsőlövő közelében fekvő Kiczléd községben mint egy szegény bognármester gyermeke. A népiskolai tanfolyamok elvégzése után egy ideig pásztorokodott, majd pedig atyjának mesterségében segédkezett. Miután főképp Kühne Ferdinánd felsőlövői lelkész, Wimmer méltó utóda, predikációinak hatása alatt vallási öntudatra ébredt, a Szentírás és egyes vallásos iratok olvasása közben az az elhatározás érlelődött meg benne, hogy a hittérítői pályára lép. Kühne közvetítésével Böhm a baseli misszió iskolájába vétetett fel 1853. május 2-án. Miután tanulmányait sikeresen elvégezte s 1857. augusztus 31-én a bécsi ág. h. evang. gyülekezet templomában felavattatott, a brémai misszió szolgálatába lépett, amely 1847. óta működik a nyugatafrikai Rabszolgaparton lakó Evhenégek között. Ezekhez küldetett ki Böhm Sámuel is. Ugy első hittérítői állomásán, Kétában, mint a másodikon, Wayában, rendkívüli buzgalommal fáradozott a bűn és a halál árnyékában tévelygő pogány lelkek megmentésén; de az Úr házának buzgó szerelme és az azon a vidéken uralkadó lázbetegség mihamar megemésztették erejét. Böhm Sámuel

meghalt Wayában 1859. október 27-én. Afrika forró földében pihen a misszió szent ügyének első magyar evangélikus munkása és áldozata.

Nyugodjék békében és emléke legyen áldott!

Böhm Sámuel rövid életrajzát dr. Tirtsch Gergely újpázuai lelkes írta meg „Samuel Böhm, der erste evangelische Missionar Ungarns“ címen. („Bremer Missions-Schriften“ Nr. 10. Bremen, 1903. Verlag der Norddeutschen Missionsgesellschaft. 16 oldal, képekkel; ára 10 Pf.)

Egyesületünk közgyűlése azzal az óhajással újítja fel Böhm Sámuelnek, az első magyar evangélikus hittérítőnek emlékét, vajha példája követőkre találna közöttünk s adná az Ur, hogy követői az övénél tartósabb munkásságot fejthetnének ki a misszió szolgálatában!

V. Ezzel kapcsolatban Scholtz Ödön megemlékezik arról is, hogy azon férfiak egyike, akik egykor Wimmerrel és Blochmannal együtt megalapították Felső-Lövönaz „Unterstützungsverein“-t, amely akkoriban a belmisszió ügye mellett a külmisszió ügyét is szolgálta, mint nyugalmazott főreáliskolai tanár még él Sopronban, hol sokoldalú közhasznú tevékenységével annyira kivívta polgártársainak tiszteletét, hogy egyhangulag Sopron sz. kir. város diszpolgárává választatott s a diszpolgári oklevél átadásával kapcsolatban épen közgyűlésünk napján képezi ünneplés tárgyát Sopronban. Ez a férfiú Rösch Frigyes, aki az egyház és közügyek iránti nagy szeretetét és buzgalmát württembergi hazájából hozta magával fiatalon s hazánk és hazai evangélikus egyházunk javára gyakorolta azt példátlan hűséggel egy hosszú életen keresztül. Egyházi elnök indítványozza, hogy Rösch Frigyes ezen alkalommal közgyűlésünkben üdvözljük mint a misszió ügyének egy régi munkását és Sopron városának új diszpolgárát.

A közgyűlés örömmel fogadja az indítványt s megbizva az elnökséget, hogy egyesületünk nevében üdvözlőiratot küldjön Rösch Frigyes ny. tanár urnak.

VI. Ezután Bemmann lipcsei missziói felügyelő emelkedik szólásra s mindenekelőtt köszönetet mond a világi elnök üdvözlő szavaiért. Nagy örömmel jöttem — ugymond — Magyarországra és nagy örömmel vettem részt a magyarhoni ág. h. evang. misszióegyesületnek tegnapi és mai ünnepélyein s közgyűlésén, mert meggyőződtem arról, hogy összetartozunk, mert egy alapon állunk, a lutheri hitvallás alapján, azon az alapon, amely egyszer vettetett s mely a Jézus Krisztus, s ezen a közös alapon állva mint testvérek fogunk kezét az egyházunk szellemében folytatandó misszió munkának előmozdítására. A maga részéről is örömmel üdvözlöi egyesületünket, mely rövid idő alatt oly szép fejlődésnek indult s egyszersmind felolvassa és átadja a lipcsei missziói kollégiumnak ezen alkalommal egyesületünkhöz intézett levelét, amely magyar fordításban így szól:

Az evang.-luth. misszió kollégiuma, Leipzig, 1911. november 8-án.

A lipcsei evangélikus-lutheránus misszió kollégiuma szives szeretettel és áldáskívánatokkal üdvözlöi a magyarhoni ág. hitv. evangélikus missziói egyesületet. Különös örömünkre szolgál, hogy az egyesületnek Pinkafőn tartandó második rendes közgyűlésén kollégiumunkat annak egyik tagja, Bemmann missziói felügyelő ur, képviselheti. Az Úrnak gazdag áldása nyugodjék a közgyűlésnek tárgyalásain és a vele kapcsolatos ünnepélyeken.

Főtisztelendő Gyurátz Ferenc püspök ur 1911. évi október hó 15-én Pápán kelt levelében a magyarhoni ág. hitv. evangélikus misszióegyesület javára lemondott

azon szavazati jogáról, amelyet eddig missziótársulatunk közgyűlésén viselt. A kollégium nem vághat elébe a jövő év pünkösd hetében tartandó közgyűlés határozatának, de nem mulaszthatja el, hogy már most kifejezést ne adjon azon való örömeinek, hogy ily módon a magyarhoni ág. h. evang. misszióegyesületnek missziókkal való óhajtott szorosabb kapcsolata a megvalósulás útjára jutott. A felszabadult szavazati jognak egyesületükre való átruházását közgyűlésünkön indítványozni és teljes nyomatékkal pártolni fogjuk s nincs kétségünk az iránt, hogy a közgyűlés azt az indítványt örömmel fogja elfogadni.

Alulírt missziói igazgató nem mulaszthatja el az alkalmat, hogy egyszersmind a maga nevében is testvérileg ne üdvözölje a magyarhoni ágost. h. evang. misszióegyesületet. Ugyanő mindenkor szíves örömmel fog odahatni, hogy az a barátságos kapcsolat, amely a magyarhoni evangélikus egyház és misszióink között elődje idejében létrejött, tovább is ne csak fennmaradjon, hanem lehetőleg még bensőbbé váljék. Ajánlja magát az ottani misszióbarátok testvéri bizalmába és imádkozó szeretetébe.

A lipcsei evang.-luth. misszió kollégiuma nevében: D. Paul.

A közgyűlés hálás köszönettel veszi Bemmann missziói felügyelőnek, valamint a lipcsei misszió kollégiumának testvéri szeretettől áthajtott üdvözlő szavait; egyszersmind viszont melegen üdvözlő a lipcsei misszió igazgatói állásában D. Paul új igazgatót s a lipcsei misszió kollégiumának átiratára a válaszával az elnökséget és a jegyzőt bizza meg.

A lipcsei misszió közgyűlésén egyesületünk által gyakorlandó szavazati jog ügyében a közgyűlés az egyházi elnök évi jelentésével kapcsolatban hoz határozatot.

VII. Stettner Gyula főesperes, egyesületünknek egyik védője, a vasi felső egyházmegye nevében melegen üdvözlő egyesületünket s örömet fejezve ki azon, hogy egyesületünk első vidéki közgyűlését a vasi felső egyházmegye területén tartja, annak tárgyalásaira Isten áldását kívánja.

A közgyűlés Stettner Gyula főesperesnek és buzgó elnöktársának hálás köszönetet mond szíves megjelenésükért és a szeretetteljes üdvözlő szavakért.

VIII. Scholtz Ödön egyházi elnök jelenti, hogy D. Baltik Frigyes és Gyurácz Ferenc püspökök, továbbá lic. Schmidt Károly Jenő főesperes, Pröhle Henrik alesperes, D. Dr. Daxer György theol. akad. tanár és Morhács Márton lelkész, egyesületi pénztáros, továbbá Skrovina Ottó, Bohus Károly, Dr. Walser Gyula, Gura Jenő és Hildebrand Keresztély lelkészek az elnökséghez intézett leveleikben sajnálatukat fejezve ki amiatt, hogy közgyűlésünkön részt nem vehetnek, meleg áldáskívánatokkal üdvözlük egyesületünket; a magyar evangéliumi missziói szövetség nevében Ördögh Árpád elnök Szegedről, Fleischer titkár pedig Budapestről távirati üdvözlőket küldtek egyesületünknek a közgyűlés alkalmából.

A közgyűlés mindazoknak, akik ezen alkalommal egyesületünket akár levélben, akár táviratilag üdvözlötték, hálás köszönetet szavaz.

IX. Scholtz Ödön egyházi elnök jelenti továbbá, hogy Seregély Dávid városszalóniki lelkész meleghangú levél kíséretében gyülekezetének 41 koronányi adományát juttatta kezéhez egyesületünk javára.

A közgyűlés a városszalóniki gyülekezet szeretetadományát és Seregély Dávid üdvözlő levelét hálás köszönettel fogadja s megbizta az elnökséget, hogy ezért egyesületünk köszönetét levélben tolmácsolja.

X. Róth Henrik végzett missziói növendék, aki az elnökség meg-

hívására jelent meg közgyűlésünkön, hogy alkalmunk legyen vele személyesen megismerkedni, kér szót ezután s rövid, de mély vallásos érzésről és a hittérítői hivatásért való szent lelkesedésről tanuskodó beszédében mindenekelőtt Isten iránt való hálájának ad kifejezést azért, hogy őt eddig segítette és neki megérnie engedte, hogy tanulmányainak befejezése után, mielőtt rendeltetése helyére távoznék, ezen alkalommal személyesen is megismerhesse az evangélikus misszióknak magyarországi barátait, akik őt eddig ismeretlenül is támogatták. Majd megköszönve a magyar misszióbarátok eddigi támogatását és utalva arra a magasztos feladatra, amely előtte áll, továbbra is a magyar misszióbarátok pártfogásába és imádkozó szeretébe ajánlja magát.

Talán nem lesz felesleges feljegyezni, hogy a szeghegyi születésű Róth Henrik, aki őt évet töltött Lipszéban, kifogástalan magyarsággal mondotta el beszédét.

A beszédre, amely az összes jelenlevőkre mély hatást tett, Scholtz Ödön egyházi elnök válaszol. Kiemeli, hogy boldogult Böhm Sámuel után Róth Henrik lesz, ha a jó Isten engedi, az első magyar evangélikus misszionárius, aki komoly igyekezetével, a lipcei missziói szemináriumban tanúsított szorgalmával, vallásos buzgóságával, önként

választott hivatásáért való lelkesedésével már eddig is méltónak bizonyította magát a magyar misszióbarátok bizalmára és áldozatkész szeretetére; de erre még nagyobb szüksége lesz ezután, hogy távoli munkaterén dolgozva, küzdve az Ur ügyéért, erősséget találhasson abban a tudatban, hogy itthon, hazájában, vannak, akik szeretettel gondolnak reá és imádkoznak érte. — Majd magához a hittérítőjelölthöz fordulva, biztosítja őt egyesületünk s a magyar misszióbarátok támogatásáról, szeretetéről, de egyzersmind emlékezteti is őt arra, milyen nagy hivatás vár reá abban a tekintetben is, hogy ő mint az újabb időben az első magyar evangélikus misszionárius, ezt a szent ügyet oly módon tudja képviselni, hogy mindazok, akik nálunk ezen ügy iránt érdeklődnek, meg azok is, akik tőle még távolabb állanak, épen az ő munkássága által is igazolva lássák azokat az áldozatokat, amelyeket a magyar misszióbarátok az ügyért hoznak s ily módon a misszió ügye iránt való érdeklődés és áldozatkészség még nagyobb mértékben ébredjen fel hazai evangélikus egyházunkban. Az Ur adjon neki erőt és áldást magasztos hivatásának betöltéséhez.

(Folytatása következik.)

Zsilinszky Mihály.

Zsilinszky Mihály v. b. t. t., volt egyházkerületi felügyelőben egyházunk egyik legönzettelenebb s legkiválóbb vezérférfia vonult vissza az egyházi közügyek teréről. Nem tartozik ide azon sajnálatos okok ismertetése, melyek ezen igazlelkű férfit az egész egyházat mély szomorúsággal érintő visszavonulásra készítették, csak azt kívánjuk egye-

sületünk tagjainak szives tudomására hozni, hogy Zsilinszky Mihály őexcellenciája egyesületünk védői tisztét megtartotta. Ő volt az egyházi közéletünk terén szerepet vivő világi férfiak közül az egyetlen, aki alakuló közgyűlésünkön is részt vett s legutóbbi közgyűlésünk az egyházi közélet teréről való visszavonulása alkalmából épen azért

biztosította őt törhetetlen ragaszkodásáról és szeretetteljes nagyrabecsüléséről, azon reményének adván kifejezést, hogy őnagyméltósága az egyesületünkben viselt védői tisztét továbbra is megtartja s jóindulatu pártfogását ügyünköt ezután sem vonja meg.

A közgyűlés egyhangu határozatából ily értelemben hozzá intézett levélre őnagyméltósága ezt válaszolta:

Budapest, 1912. febr. 2-án.

Nagytiszteletű Elnök Ur!

Őszinte szívből fakadó köszönettel és mély hálával fogadtam a magyarhoni evangéliomi Misszióegyesület nevében még a múlt év végén Pinkafőn tartott közgyűléséből hozzám intézett nagybecsü levelét. Csak sajnálatomat fejezhetem ki afelett, hogy ezt az őszinte köszönetemet nem személyesen élőszóval fejezhettem ki.

Senkisem érzi mélyebben, mint én, milyen nagy szüksége van a magyarhoni evangélikus egyháznak a belső és külső misszióra és mondhatom, hogy semmi sem kedvelenített el annyira, mint az a tapasztalás, hogy egyházunk vezetőinek nagy része erről tudomást sem akart venni.

Részint az előrehaladott korommal járó gyengeségem, ré-

szint lábbajom nagyon megnehezítette szabad mozgásomat. De amíg a jó Isten kedvezni fog életemnek, addig mozgatni fogom tollamat szerencsétlenül pangó egyházam érdekében. Arra pedig mindig büszke leszek, ha mint a hazai Misszióegyletnek védnöke, továbbra is segítő társuk lehetek.

Adja a jó Isten, hogy a Misszióegyletünk iránti érzék minél jobban megerősödjék!

Istennek bő áldását kérve további működésükre, kérem tartsanak meg továbbra is baráti jóindulatukban, aki vagyok kiváló tisztelettel és szívélyes üdvözlettel ugy a missziói egyletnek, mint Nagytiszteletűségednek mindenkor

készséges szolgája

Zsilinszky Mihály.

A magunk részéről csak azon imaszerű óhajt fűzzük őexcellenciájának ezen egész egyesületünket főben és tagokban rendkívül lekötelező és megörvendezettető leveléhez: tartsa s óvja meg a jóságos Isten drága egészségét, hogy tollával még sokáig szolgálhassa egyházunkat s mozdíthassa elő körünkben ugy a bel- mint a külmisszió szent ügyét.

Véssey Sándor

a misszióegyesület új védnöke.

Misszióegyesületünk, mint hazai ágost. hitv. evang. egyházunk életfájának legifjabb rügye, sokat kénytelen még a kezdet nehézségeivel küzdeni. Azon nagy vallási közöny, mely liztharmatként lepi el híveink ezreinek lelkületét, azon világi szellem, mely gyakran még a vezető köröket is áthatja s azt a meg-

győződést érleli meg bennük, hogy a közigazgatási teendők pontos teljesítésével eleget tettek az egyházzal szemben vállalt kötelezettségüknek s végül az a tendencia, mely nálunk az egyházat is csak egyes politikai és társadalmi irányzatok szolgájává szeretné lealacsonyítani s elfelejti, hogy az egyház egyedüli feladata a

lelkek üdvözítésére törekvő önzetlen működés, mindez az oka, hogy azon ideális egyházi munka, melynek szolgálatát egyesületünk célozza, sokaknál félreértéssel, lekicsinyléssel, sőt egyenesen ellenséges rosszulindulattal is találkozik.

Ezt tudva, egyesületünk mindjárt alakuló gyűlésén kimondta, hogy azon egyházi és világi férfiak sorából védnököket választ magának, akik az egyház ügyében kifejtett önzetlen s lelkes buzgóságukkal félreismerhetlen jelét adták annak, hogy Isten országának ügyét igazán szívükön viselik, az annak terjesztése ügyében kifejtett missziói munkát méltányolni tudják, befolyásukkal szívesen előmozdítják s méltatlan támadások ellen szükség esetén védelmükbe is veszik. Az egyesület első védnökei dr. Baltik Frigyes és Gyurátz Ferenc püspökök, Zsilinszky Mihály egyházkerületi felügyelő és Stettner Gyula főesperes voltak.

Az utóbbi években a dunántuli egyházkerület új felügyelője, Véssey Sándor ur mutatta meg ugy a gyűléseken tartott klasszikus szépségű, evangéliumi szellemű áthatott beszédeivel, mint ritka áldozatkésziséggel, hogyan kell az Istentől nyert szellemi és anyagi kincsekkel szolgálni az egyházat s gazdag adományából misszióegyesületünknek is ismételten tekintélyes összegeket juttatott. Épen azért pinkafői közgyűlésünk csak kötelességet teljesített, midőn Véssey Sándort is védnökévé választotta, ki az elnökségnek ezt tudató levelére a következő kedves választ írta:

Nagytiszteletű Uram!

Meleg köszönettel vettem a Misszióegyesület vezetőségének november 25-én kelt nagybecsű átiratát, melyben értesít, hogy november 12-én Pinkafőn tartott közgyűlése azon kiváló megtiszteltetésben részesített, hogy védőinek illustis sorába beválasztani kérem.

Meg kell vallanom, hogy az egyesület azon felette megtisztelő határozata — igazán zavarba hozott; — mert teljes tudatában annak, hogy a Misszióegyesület körül érdemeim nincsenek, — e fényes kitüntetést csakis mint leendő érdemekre szóló foglalót tekinthetem s elfogadásával súlyos tartozást vállalok; koromnál fogva pedig — mely a productivitás természetes határát elérte, — nem látom az egyesület e nagy befektetését — a jövőt tekintve — kellőleg biztosítottnak.

Másrésről oly őszinte hódolattal viseltetem Misszióegyesületünk magasztos törekvései iránt, hogy minden kötelék, mely az egyesülethez való viszonyomat szorosabbá fűzi, — csak emeli azon vágyamat, hogy az egyesület érdekeit legjobb tehetségem szerint előmozdítsam. — E meleg óhajom felemelő befolyása alatt: — hálás köszönettel veszem a lekötendő megbízatást, hogy a Misszióegyesület érdekeinek egyik védője legyek s biztosítom, hogy gyenge tehetségem szerint a legjobb akarattal fogok iparkodni, hogy e kedves kötelezettségemnek megfelelhessenek.

Kérem Nagytiszteletűségedet, legyen a Misszióegyesület színe előtt hálás köszönetemnek tolmácsa s fogadja kiváló nagyrabecsülésem kifejezését.

Szöcsény, 1911. Dec. 1.

Nagytiszteletű elnök Urnak

készéges híve

Véssey Sándor.

Melegen üdvözljük misszióegyesületünk új védnökét. Kísérje működését e téren is Isten áldása!

Von unserem Missionsfeste.

Am Vorabend der II. Jahresversammlung unseres Missionsvereins wurde in der Kirche zu Pinkafő ein massenhaft besuchtes Missionsfest abgehalten, aus dessen reichen Programm wir mit Rücksicht auf unsere zahlreichen deutsch sprechenden Vereinsmitglieder, einiges auch hier mitteilen.

Der geistliche Vorsitzende, Pfarrer Edmund Scholtz aus Ágfalva hielt folgende Eröffnungsrede:

In dem Herrn geliebte Missionsgemeinde!

Der evangelische Missionsverein A. C. in Ungarn feiert heute den Vorabend seiner II. ordentlichen Generalversammlung. Unser Verein steckt also noch sozusagen in den Kinderschuhen. Während das evangelische Ausland schon auf ein arbeits- und erfolgreiches Missionsjahrhundert zurückblicken kann, bei 19.000 Missionsarbeiter in das grosse Erntefeld stellt, über 3 Millionen Seelen für Christus gewann und zum Missionsbetrieb jährlich 125 Millionen Kronen opfert, stehen wir in Ungarn erst am Anfang einer organisierten Missionstätigkeit. Nach jahrelanger Vorarbeit konnten sich die Missionsfreunde unserer vaterländischen evang. Kirche erst am 2. Februar 1909 in einen Missionsverein zusammenschliessen, der bis heute erst 400 Mitglieder zählt, nur über ein Jahreseinkommen von 5000 K verfügt und sich erst soeben anschickt, den ersten Missionar zur Mitarbeit an dem heiligen Werk der Heidenbekehrung zu stellen. Mit Rücksicht auf diese bescheidenen Anfänge muss unser Verein mit Sct. Paulus sprechen: „So ich mich ja rühmen soll, will ich mich meiner Schwachheit rühmen!“ (II. Cor. 11, 30.)

Im Bewusstsein dieser Schwachheit wirkt es daher sowohl auf unseren Verein, als auch auf uns

seine berufenen Leiter überaus erhebend, dass wir hier in Pinkafő und im oberen Eisenburger Seniorat alten, wohlgepflegten Missionsboden betreten, wo wir für unser von vielen missverstandenes, ja verachtetes Werk von vornherein Liebe und Verständnis finden. Wird doch z. B. in Oberschützen auf Anregung eines Gottlieb August Wimmer, Ernst Blochmann und Friedrich Rösch*) die Mission schon seit dem Jahre 1858 regelmässig unterstützt, ja im Jahre 1863 dachte man dort sogar schon an die Gründung eines eigenen Missionsvereins, welcher Plan jedoch damals noch nicht durchgeführt werden konnte. Im Jahre 1857 ging aus der Gemeinde Kiczléd (Kitzladen) der erste evangelische Missionar aus Ungarn, Samuel Böhm hervor und auch hier in der Pinkafelder Pfarre besitzt unsere Reichgottessache schon seit jener Zeit viele treue Freunde und opferwillige Förderer. Es wurde mir erzählt, dass hier Missionsfreunde leben, die für das heilige Werk jeden Tag ihr Scherflein zur Seite legen, so dass der Geistliche am Epiphaniastage aus ihrer Missionsbüchse jährlich pünktlich 365 Münzen auszählen kann, oder ist es nicht rührend zu hören, dass ein treuer Missionsfreund dieser Gemeinde seine Kinder um sein Krankenlager versammelte und ihnen die Förderung und Unterstützung des Missionswerkes sterbend noch zur Pflicht machte.

Fürwahr wir stehen hier auf alten, von Gott selbst geheiligten Missionsböden und ich fühle, dass es uns so ergeht wie dem Riesen Antäus in Lybien, von dem die Sage erzählt, dass er unüberwindlich war, weil er bei der Berührung mit dem

*) dem morgen das Ehrenbürgerdiplom der k. Freistadt Sopron-Oedenburg überreicht wird.

Erboden stets neue Kräfte gewann. Auch wir gewinnen durch die geistige Berührung mit der hiesigen für die Mission begeisterten Gemeinde, mit dem von heiligem Missionseifer glühenden Seniorate und mit den für das grosse Werk so eifrig und treu mitwirkenden Brüdern und Glaubensgenossen neue Kraft und neuen Mut, um die im Vertrauen zu Gott begonnene Vereinsarbeit mit Begeisterung fortzusetzen und nicht zu ruhen, bis es uns durch seine Gnade gelingt, unsere ganze vaterländische evangelische Kirche A. C. für die auf Christi Befehl ruhende und deshalb für jeden Christen verbindliche Missionsarbeit zu begeistern und zu gewinnen!

Ja, wie ein Kind zu den Eltern, so kam unser Verein mit Freuden in dieses Seniorat, gleichsam als zu seiner geistigen Mutter, um sich den aus Liebe gebornen mütterlichen Segen für sein ferneres Wirken zu erbitten und zu holen. Und im Besitze dieses für uns so wertvollen Segens wollen wir dann also wirken, dass unsere geringe Arbeit ebenfalls ein Segen sei sowohl für unsere vaterländische Kirche, als auch für die armen Heiden in Indien und in Afrika, damit sich das am Anfang der Wirksamkeit Christi zitierte prophetische Wort hier und dort erfülle: „Das Volk, das in Finsternis sass, hat ein grosses Licht gesehen, und die da sassen am Ort und Schatten des Todes, denen ist ein Licht aufgegangen!“ Matth. 4, 16.

Das ist ja Zweck und Ziel aller Missionsarbeit, dass dieses Licht, das Licht der christlichen Wahrheit aller Welt erscheine und alle Menschen zu dem Bekenntnis bringe: „Schönster Herr Jesu, Herrscher aller Dinge, Gottes und Mariä Sohn: Dich will ich lieben, Dich will ich ehren, Du meines Herzens Freud' und Kron'!“

Indem ich alle Anwesenden zur weiteren treuen Mitarbeit am Missionswerke und zur liebevollen Unterstützung unseres jungen vaterländischen Missionsvereins ersuche, begrüsse ich aufs herzlichste sowohl die uns so gastfreundlich herbergende Gemeinde als auch die erschienenen Mitglieder und Gäste und eröffne mit einem herzlichen „Gott zum Gruss und unseren Herrn Jesum Christum zum Trost“ sowohl das heutige Missionsfest als auch die ganze Reihe unserer festlichen Sitzungen und Veranstaltungen. Möge auf allem was wir tun und erstreben, der Segen unseres dreimal heiligen dreieinigen Christengottes ruhen. Amen.

Am Missionsfeste nahm auch der demnächst nach Ostafrika ausziehende erste ungarische Missionskandidat Heinrich Roth teil, der an die Versammlung folgende Ansprache richtete:

In dem Herrn geliebte Missionsfreunde!

Mit inniger Freude bin ich dem Rufe zur Teilnahme an diesem Missionsfeste gefolgt, welches hier in dieser durch evangelische Treue wohlbekannten Gemeinde gefeiert wird. Ist es doch gerade diese Gegend, wie ich erfahren habe, die seit alters her durch ihre Missionsliebe sich besonders hervorgetan hat. Ging doch auch der erste ungarländische Missionar aus dem Eisenburger Seniorate zu den armen verlassenen Heiden. Auch ein neues Band, das mich mit vielen unter Ihnen verbindet, wurde durch Gottes Gnade geknüpft, ein Band der schönsten, der innigsten Samariterliebe. Ich meine, Sie verstehen mich. Ihre Gebete für die Mission und Ihre in Liebe dargebrachten Opfer, die auch mir, oder richtiger gesagt, dem heiligen Werke, dem ich unter den Heiden dienen will, zugute kommen. Innigen Dank dafür, was

Sie an mir bisher getan und noch tun wollen.

Wenn Sie mich aber heute fragen, was es ist, was mich drängt zu den Heiden zu gehen, so finde ich darauf die Antwort im Briefe St. Pauli an die Römer, im ersten Kapitel, im 14. Vers, wo er sagt: „Ich bin ein Schuldner der Griechen und der Ungriechen, der Weisen und der Unweisen.“ Ja, Schuldner sind wir alle den Heiden gegenüber. Eine grosse Schuld hat die Christenheit von heute abzutragen an die armen, im Schatten der Finsternis und des Todes sitzenden Heiden. Hat doch der Herr selber gesagt: „Ich habe noch andere Schafe, die sind nicht aus diesem Stalle; und dieselben muss ich herführen und sie werden meine Stimme hören und es wird eine Heerde und ein Hirte werden.“ Vieles ist noch zu tun, damit die grosse Schuld auch nur einigermaßen abgetragen werde. Derselbe Grund, der einst die Apostel bewegte, Mission zu treiben, ist es, der auch uns dazu anregt, sowohl die Missionare als auch die Missionsfreunde. Der Herr hat uns den Befehl hinterlassen, „das Evangelium zu predigen aller Kreatur.“ Damit dieses Gebot des Herrn nun erfüllt werde, muss jeder sein möglichstes dazu beitragen. Und zwar müssen wir es mit Freudigkeit tun, denn unser Herr ist uns ein liebevoller und milder Herr, so dass man seine Gebote mit fröhlichem Herzen und in kindlichem Vertrauen auf ihn tun und erfüllen kann. Und dieses sein Gebot können und müssen nur wir erfüllen. Wer denn sonst? Nur wir haben ja Gottes Wort, daher können auch nur wir den Heiden Gottes Wort bringen. Nur wir können recht beten, daher können auch nur wir die Heiden beten lehren. Nur wir haben Christum als unsern Heiland, der uns alle Sünden vergibt, daher können nur wir Christum den Heiden bringen. Wir kennen den einzigen Weg, wie man von

allen Sünden, vom Tod und der Gewalt des Teufels errettet werden kann und fühlen uns glücklich dabei. Können wir dabei mit ruhigem Gewissen mit ansehen, wie die Heiden als die allerunglücklichsten Geschöpfe in ihren Sünden dahinleben und dahinsterven ohne Gott. Wie sollten wir es verantworten, wenn am jüngsten Tag die Heiden uns den Vorwurf machen: „Ihr hättet uns helfen können und habt es nicht getan.“ Ist es nicht schrecklich, an jemandes Verdammnis mitschuldig zu sein? Dagegen welche Freude, wenn sie uns noch in der Ewigkeit danken: „Ihr seid es, die uns auf den rechten Weg gewiesen habt, Euch danken wir es, dass wir zu Gott unserem Vater gelangen konnten.“ Seht, das ist dann Freude, die keine Zunge aussprechen kann. Gott gebe sie allen reichlich, aber ein jeglicher muss auch danach trachten, sie sich zu erwerben. Freilich nicht jeder ist in der glücklichen Lage, sein Leben dem Dienste Jesu widmen zu können und zu den Heiden hinausgehen. Aber trotzdem kann er dem Werke seine Hilfe bringen und es durch Gebet und Gaben reichlich unterstützen. Ich danke Gott, dass er mich bisher so gütig geführt hat und zu seinem Werkzeug benützen will. Im nächsten Frühjahr werde ich, so Gott will, als Missionar nach Deutsch-Ost-Afrika abgeordnet werden. So bitte ich nun auch Sie, verehrte Missionsfreunde, die Sie hier versammelt sind, unterstützen Sie mich durch Ihre Fürbitte in meiner Arbeit draussen. Schliessen Sie mich in Ihr tägliches Gebet mit ein, denn nur dann kann meine Arbeit von Segen begleitet sein, wenn Gott mit ihr ist. Sie haben bisher so eifrig die Missionsliebe gepflegt, bitte tun Sie es auch fernerhin. Lassen Sie das Band, das bisher zwischen uns war, zu einem unauflöselichen werden. Ob wir uns im irdischen Leben noch wiedersehen werden, weiss

Gott allein, aber so hoffe und flehe ich zu Gott unserm Vater, dass wir uns doch einst wiedersehen mögen und sei es auch droben im ewigen Vaterhaus. Der allmächtige Gott gebe es, dass wir dann sagen können: „wir haben Herr dein Werk getan, nicht unser eigenes. D a z u helfe uns Gott allen. Amen.

Leider ist es wegen Raummangel unmöglich, auch die übrigen am Feste gehaltenen Reden und Gebete mitzuteilen. Mögen daher diese beiden Ansprachen genügen, um den Segen des schönen Festes wenigstens teilweise auch in weitere Kreise hinauszutragen.

Missziói élet.

Belföld.

— **A magyarhoni ágost. hitv. evang. misszióegyesület** vezetősége: Egyházi elnök Scholtz Ödön, lelkész, Ágfalva, Sopronmegye; világi elnök Steltzer Endre, sz. k. városi tanácsos Pozsony, Széplak-utca 72. sz.; jegyző Pröhle Károly, theol. akad. tanár Sopron, Mező-utca 20. sz.; pénztáros Broschko G. A., lelkész, Budapest, IV. Deák-tér 4, I.; ellenőr Morhács Márton, lelk., Budapest, VIII. Rákóczy-ut 57a.

Tagsági jelentkezések az e. elnökhöz intézendők, a tagsági díjak, missziói offertóriumok, gyűjtések és adományok a pénztárhoz küldendők.

— **A missziótanács tagjai** az egyesület vezetőségén s védnökein*) kívül: lic. Schmidt K. J., főesperes, Pozsony, dr. Dobovits Mátyás, főorvos, gyül. felügyelő, Pozsony, Pröhle Henrik, alesperes, Pozsony, Kovács Sándor, theol. akad. tanár, Pozsony, lic. dr. Daxer György, theol. akad. tanár, Pozsony, Jánosy Lajos, esperes, Komárom, Skrovina Ottó, lelkész, Turócszentmárton, Janoska György, lelkész, Liptószentmiklós, dr. Walser Gyula, lelkész, Igló, Steinacker Roland, lelkész, Svedlér, Bohus Károly, lelkész, Temesvár, Rédei Károly, lelkész, Nagykároly, Stráner Vilmos, theol. akad. tanár, Sopron, Mesterházy

Sándor, lelkész, Nemespatró, Lőw Fülöp, lelkész, Locsmánd, Beyer Teofil, lelkész, Kőszeg.

— **A misszióegyesület tagjai** rendesek és pártolók. A rendes tagok évi három korona tagsági díjat fizetnek, megkapják az egyesület hivatalos kiadványait s a közgyűlésen szavazati joggal bírnak. A pártoló tagok évi járuléka egy korona, de a közgyűlésen csak tanácskozási joguk van. Aki a rendes tagsági díjnak megfelelő tőkét, egyszáz koronát egyszerre vagy több évi részletben befizeti az egyesület pénztárába, az közgyűlési határozat értelmében alapító rendes tagnak tekintetik, a rendes tagok jogait élvezi és gyakorolja, befizetett tőkéje pedig alapítványszerűen kezeltetik. Aki a misszióügyet szíven viseli, de egyesületünknek még nem tagja, az siessen minél előbb belépni. E célból alapszabályokkal magyar, tót és német nyelven mindég szívesen szolgál az egyházi elnök.

— **Misszióegyesületünk II. rendes évi közgyűlését** m. é. november 12-én tartotta Pinkafőn, Vas megyében. A közgyűlésről felvett jegyzőkönyvet lapunkban egész terjedelmében leközöljük. A közgyűlés előestéjén országos misszióünnep volt a templomban, melyek gazdag programjából szintén ezen számban közöljük az egyházi elnök meg-

*) A védnökök felsorolását lásd a 9. lap első felében.

nyitó beszédét s azon szép szavakat, melyeket Roth Henrik hittérítő-jelölt intézett a templomot zsufoolásig megtöltő hívő sokasághoz. Ezen kívül Bemmann Frigyes, lipcsei missziói felügyelő a Lipcsei Misszió 75 éves történetét ismertette, Friedrich F., Supper O., Putsch H. kisasszonyok és Guth Ernő ur szavaltak, míg a bevezető oltári szolgálatot Stráner Vilmos theol. tanár végezte, a záróimádságot pedig Brunner J. soprni esperes tartotta. A missziói ünnep után a Lipcsei Misszió indiai és keletafrikai munkája mutatattott be a híveknek vetített képekben. Vasárnap reggel az úr asztalához járultak az egyesület összegyűlt tagjai, azután pedig istentisztelet volt, melyen az egyesület pénztárosa, Broschko G. A. budapesti lelkész tartotta a szent beszédet és Stettner Gyula felsőlövői főesperes, egyesületünk védnöke, imádkozott és osztotta az áldást. Délután 3 órakor missziói gyermekistentiszteleten ismét Bemmann hintette el sok száz iskolásgyermek s nagyszámu felnött egyháztag szívébe a hittérítés iránti lelkes szeretet magvait, este 5 órakor pedig záróistentisztelet volt, melyen Pröhle Károly soprni theol. akad. tanár tartotta a predikációt. A közgyűlés és a záróistentisztelet magyar nyelven folyt le, míg a többi ünnepség a gyülekezet anyanyelvére való tekintettel német lefolyásu volt. Egyesületünk nagyszámu német anyanyelvű tagjaira való tekintettel közöljük a missziói ünnepen tartott két németnyelvű beszédet s a jövőre is hozunk majd mindég egy német mint esetleg tót nyelvű cikkeket is, hogy egyesületünk minden tagja leljen valamit lapunkban, ami a missziói ügghöz való ragaszkodását fokozhatja.

— **Pinkafő** igazi keresztény szeretettel fogadta közgyűlésünket falai közé s meleg szívveréssel vett részt a rendezett ünnepélyeken. Négyyszer gyűltünk a tágas, szép templomba istentiszteletre s az mindig az utolsó

helyig megtelt. Az offertóriumok összege 366 K 50 f volt. Azonkívül a gyülekezet, a gyülekezeti nőegylet, Friedrich G. A. gyűl. felügyelő, Schuh János ródóni egyháztag, Hrabovszky István esp. felügyelő és dr. Schneller Aurél kőszegi ügyvéd beléptek 100—100 K-val az egyesület alapító tagjai közé. Így tehát ezen közgyűlésünknek úgy anyagi mint főképen erkölcsi sikere is nagy volt, úgy az egyesület megjelent tagjaira, mint a vendéglátó gyülekezetre nézve. Csak kedves kötelességet teljesítünk, midőn a gyülekezet vezetőinek: Ziermann Lajos lelkész és Friedrich G. A. felügyelő uraknak a rendezés körül kifejtett fáradhatlan és sikeres buzgóságukért e helyen is hálás köszönetet mondunk.

— **Roth Henrik** hittérítő-jelölt, ki a pinkafői ünnepélyeken személyesen résztvett, a következő magyar*) beszédet intézte a közgyűléshez:

„Mélyen tisztelt gyülekezet! Meghatottan, Isten és emberek iránti hálától eltelt szívvel állok Önök előtt e pillanatban. Hogy is lehetne ez másképp! Hisz az lebeg szemem előtt, hogy az Istennek kegyelme engemet akar eszközéül felhasználni a sötétségben bolyongó pogányok között, szent országának terjesztésére. És hogy ezi megtehessem, Önök közül is nagyon sokan már eddig is segédkezet nyújtottak nekem, midőn kiképeztetésem ideje alatt kegyes adományakkal támogattak. Mélyen tisztelt gyülekezet! Fogadják ezért szívbeli hálámat. A mi Urunk Jézus Krisztus, aki azt mondá: Amit tettetek eggyel az én kicsinyeim közül, azt én velem cselekedtetétek, jutalmazza meg jószágukat, áldozatkészségüket bőséges mennyei áldásával. Csekély személyemet és mindenek előtt azt a szent ügyet, amelynek szolgálatába lépni akarok, kérem ne felejtsek el

*) A missziói ünnepélyen tartott német nyelvű beszédét lásd a „Von unserem Missionsfeste“ c. cikkben.

sohasem. Az Ur áldása legyen Önökkel most és mindenkor, ez az én végső óhajom és imám mindnyájukért!“ — A közgyűlés határozata értelmében gyűjtést rendezünk Roth Henrik kiküldetési költségeinek fedezésére, miről az I. kimutatást a lap végén közöljük. Az ügy fontossága megkívánja, hogy a gyűjtésnek még a jövő számban is legyen bőséges folytatása.

— **Missziói előadások.** Bemmann Frigyes, a Lipcsei Misszió tudós felügyelője a pinkafői közgyűléssel kapcsolatban, több más gyülekezetben is tartott missziói előadásokat. A meglátogatott gyülekezeteket s az előadásai révén befolyt offertóriumok kimutatását itt közöljük: Ágfalva-Lépesfalva 48.28, Pinkafő 366.50, Felsőlövő 48.—, Alsólövő 22.—, Felsőőr 45.—, Nagyszenthály 20.—, Rohonc 24.97, Kőszeg 52.80, Ókörtvélyes 30.16,

Szentgotthárd 26.46, Kukmér 48.16, Némethidegkut 18.—, Gálos 19.96, Récse 12.42, Főrév 6.83, Pozsony 30.22, Grinád 11.74, Modor (német) 50.—, Pozsonyszentgyörgy 47.92, Nagyszombat 35.—, Óbuda 17.60, Buda 25.32, összesen 1007 K 34 f, a mely összeg a Lipcsei Misszió 75 éves emlékünnepe alkalmából a misszió továbbfejlesztésére rendezett rendkívüli gyűjtésre fordított. Azonkívül nagyszámu missziói irat is elkelt a felsorolt gyülekezetekben.

— **Uj tagok.** Legutóbb a soproni liceum ifjusági belmissziói egyesülete alapító tagként, rendes tagul pedig Payr Sándor soproni theol. akad. tanár és Rátz Vilmos pozsonyi lelkész léptek be egyesületünkbe.

— **Misziói perselyek** magyar, német vagy tót szöveggel ingyen kaphatók az egyházi elnöknél és a pénztárnál.

Külföld.

— **A Lipcsei Misszió** új igazgatóját, dr. Pault a lipcsei egyetem theol. fakultásának tiszteletbeli rendes tanárjává nevezték ki. Dr. Paul a kinevezést a kollégium beleegyezésével elfogadta s már a most következő nyári szemeszterben megkezdí előadásait. Ezzel eléretett az a cél, melyet már a Lipcsei Misszió első elnöke, dr. Graul is szem előtt tartott, t. i. hogy a misszió szorosabb kapcsolatba hozassék az egyetemmel. Ajánljuk a lipcsei egyetemen tanuló theológus honfitársainknak, hogy ne mulasszák el ezen előadások hallgatását. — A Lipcsei Misszióval kapcsolatos „orvosi misszió“ m. é. dec. 19-én tartotta közgyűlését, melyen örömmel jelentették, hogy a misszióügy ezen legujabb hajtásának 11.880 márka bevétele volt. Az egyesület a keletafrikai munkamezőn egy missziói orvost s 4 diakonisszát tart el s újabbban még egy orvos és egy nővér kiküldetését tervezi. Ezentul a hittérítőket

is ki akarják orvosilag képezni, legalább annyira, hogy az első orvosi segélyt tudják a betegeknek nyújtani. Hogy mennyire szükséges ez, mutatja az, hogy dr. Ittameier orvos csak az 1911. év első felében 7113 benszüllött beteget gyógykezelt Keletafrikában. — A tanítók között is önálló missziói szövetség létesült a Lipcsei Misszió támogatására. A tanítók ezen missziói szövetségének már 278 tagja és 15 „barátja“ van. Célja, hogy már a népiskolában beoltsa a gyermekek szívébe a hittérítés szent ügyének szeretetét. — **H a n d m a n n. O. R.** hittérítő, aki 1911. február havában a bácsi egyházmegye számos gyülekezetében tartott nagy áldással missziói előadásokat, már ismét visszatért Keletafrikába. Dindigal nevű főállomáson lakik. — A Lipcsei Misszió idei közgyűlése május 24-én lesz. Ekkor avatják fel Roth Henrik magyar hittérítőjelöltet is és küldik ki Keletafrikába.

Kimutatás

a **Roth Henrik** magyar evang. hittérítőjelölt kiküldetési költségeinek fedezésére eddig befolyt adományokról.

Steltzer E. Pozsony 10 K, Hrabovszky I. Felsőőr 10.—, S. Ö. A. 2.—, Dunántúli Egyházkerületi Evangéliumi Egyes. 25.—, Ev. nőegylet off. Ágfalva 3.52, Mód J. Nagysimonyi 3.—, Kiss F. Szeged 10.—, Brunner M. Törökkanizsa 5.—, özv. Boninsegna F.-né Sopron 3.—, Poszvek S. Sopron 10.—, özv. Tomka K.-né Körmennd 5.—, Németh S. Felsőlövő 2.—, Kotsch M. lelk. Pusztafám 5.—, Wallrabenstein J. lelk. Homokos 10.—, id. Pálffy L. Nagyvácszony 1.—, Daxer H. lelk. Bazin 8.—, Török J. lelk. Czegléd 5.—, Lang K.-né Szt. Gotthárd 3.—, Pónya J. Wien 1.—, Ficzely A. Kassa 2.—, lic. Fize'y Ö. lelk. Aranyosmarót 3.—, Ev. gyűjekezet Vágod 2.50, Mészáros F. Fertőszentmiklós 1.—, Friedrich Zs.-né Baja 2.—, Mészáros B. Sárvár 3.—, Horváth J.-né Rábabogyszló 1.—, özv. Wladár V.-né Nagysalamja 2.—, Reizinger M. Lajoskomárom 4.—, özv. Purl J. Ágfalva 1.—, Nemesvigánt főkegyh. 2.—, Magyarai M. esp. Kapolcs 1.—, Egy valaki Petőfalva 1.—, Petőfalva gyűjtése 29.—, Borbolya gyűjtése 6.30, özv. Fleischer M. Svedlér 1.—, Lengyel F. Nagykároly 5.—, Habermájer M. Sárbogárd 2.—, Hammer Gy. Kőszeg 2.—, Fekete S. Egyed 2.—, özv. Takács M.-né Meszlen 2.—, özv. Balogh S.-né Meszlen 2.—, Györgyi S.-né Meszlen 2.—, Karovics L. Meszlen 2.—, Poljár J.-né Meszlen 1.—, Bohus K. lelk. Temesvár 3.—, Ev. főgimn. Thököly-kör Igló 21.10, Podolszky J. Szepesszombat 2.—, Szabó K. Felsőszézi 1.—, Fides F. Orsova 5.—, Csikvándi gyűjelek. 10.—, Zámolyi J. Csikvánd 2.20, özv. Polgár J.-né Csikvánd 1.10, id. Nagy K. Csikvánd —.40, Kalmár G. Csikvánd —.30, ifj. Tóth J. Csikvánd —.20, özv. Lemle J.-né Felsőlövő 2.—, Skrabák Gy. Budapest 2.—, Scherfelné Frantz E. Nagyszalók 1.—, özv. Band J.-né Sopron 4.—, özv. Földy J.-né Sopron 2.—, Leitner Karolina Sopron 2.—, özv. Duchon B.-né Zombor 2.—, Krupec J. lelk.

Hontudvarnok 2.—, Julianna Poprád 5.—, Rätz V. lelk. Pozsony 5.—, Beledről: Karsay B.-né 2.—, Karsay Ida és Irma 3.—, Büki L.-né 2.—, Jakab J.-né, Tóth S.-né és Butik D.-né 1—1 K, Jakab S. —.30 és Csákvári L.-né —.60, Kemeneshögyész és Magyargencs gyűjtése 59.48, Mihalicz S. lelk. Bér 4.—, Farkas F. Zala-lövő 2.—, egy árva leány s barátónje Sopron 2.30, Szabó L.-né Inota 2.—, Dégay D.-né Szokolca 1.—, László Aranka Gálya 1.—, Rituper Gy.-né Gyékényes 3.—, Gönye B.-né Sopron-Kőhidtelep 1.—, Heszler S.-né lelk. neje u. o. 1.—, Szepesbéláról: Risdorfer H. —.20, Greb J. 1.—, Libbir A. 1.—, Seidl M. 1.—, Spillmann A. 1.—; özv. Lauff A. Toporc 3.—, Bisztritsány nővérek Várpalota 5.—, két buzgó nő Sárvár 2.40, Reischl Karolin Pozsony (két nővértől) 15.—, Péter J.-né Galgaguta 3.—, dr. Walszer Gy. lelk. Igló 2.—, Jeszenszky Gyula lelk. Csővár 2.—, Gotthardt J. Nagyszalók 1.—, Mahler A. Strázsa 2.—, Nemescsöröl: Magyarossy Pálné, Koltay Lajosné, Koltay Gyulané és Kajtár Istvánné 1—1 K, Kapi Béla lelk. Körmennd 2.—, Ev. nőegylet Nemesládony Szalay Pál tanító által 10 K (közte: Perenyi J.-né, Ments I.-né, Teke J.-né 1—1 K), ev. gyűjekezet Vasdobra 5.—, Serbán Gy.-né Nagykároly 2.—, Bükről: Barcza I.-né, Mogyoróssy S.-né, Koppányi Erzsike, Horváth Lidia, 2—2 K, id. Horváth S.-né, ifj. Horváth S.-né, Kiss S.-né, Szabó K. né, Balogh S. né, ifj. Horváth S.-né, özv. Gyurácz J.-né 1—1 K, Balogh testvérek 80 f, özv. Horváth S.-né 50 f, czel'dömölki ev. nőegylet gyűjtése Berzsényi Dezsőné elnök által 48.20, Valaki Nagyszalók 1.—. **Eddigi főösszeg 492 K 40 f.** Midőn mindezen adományokat hálás szívvel megköszönöm, az ügyet a missziói ügy barátainak további áldozatkész jóindulatába ajánlom. Ágfalva, 1912. márc. 15. Scholtz Ödön, orsz. misszióegyesületi egyházi elnök.

PERSELY. 1912. jan. 1-től márc. 15-ig a következő adományok érkeztek hozzám a magyarhoni ág. h. ev. misszióegyesület számára: Zalaistvánd offert. 2.20, Várpalota off. 3.72, Sír off. 3.—, Szentantalfa off. 1.60, Gölnicsbánya off. 8.21, tiszaszentmiklósi tótajku hívek adománya 3.—, tiszaszentmiklósi németajku hívek adománya 2.—, Krompecher Gyuláné Besztercebánya 3.—, Győrköny off. 3.08, összesen 29 K 81 f, mely összeget beküldtem a misszióegyesület pénztárába. Midőn az adományokat e helyen nyugtázom, tisz-

telettel felkérem a Ntű. lelkészi hivatalokat, hogy a Roth Henriknek szánt adományokon kívül, az összes missziói adományokat ne hozzám, hanem egyenesen Broschko G. A. lelkész, egyesületi pénztáros urhoz, Budapest IV., Deák-tér 4. I. sziveskedjenek ezentul beküldeni. Lapunkban az adományokat negyedévenként nyugtázzuk.

Ágfalva, 1912. március 15.

SCHOLTZ ÖDÖN,
egyes. e. elnök.